

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодиноким числом по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш; а не возьмеш милої і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланих» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Річ міністра президента бар. Гавча про виборчу реформу.

(X) Цілотижнева роззирава про виборчу реформу в посольській палаті виявила, що окрім речників вірноконституційної і фєвдальної шляхти а особливо речників польського кола всі інші стоять з деякими застереженнями за загальним правом виборчим.

В середу забрав слово міністер-президент бар. Гавч, щоби з одного боку відперти заміти піднесені противниками реформи а з другого розвіяти деякі сумніви, які насуваються єї прихильникам. Річ бар. Гавча визначала ся питомою єму саравною дилектикою, ніжною іронією, але й рішучістю і певністю, з якою він вступав ся за основами виборчої реформи.

Бар. Гавч зазначив, що проти головної засади, загального права виборчого не підношено замітків, що лише др. Грабмаєр домагав ся поступеного, а гр. Сільва-Тарука на організації заводових спілок опертого розширення права виборчого. Одначе др. Грабмаєр близше не означив, як він собі уявляє здійснене такої реформи, а реформа в дусі гр. Сільви-Таруки довела би до змобілізованя класового єгоїзму супроти загального інтересу, до систематичного знищення

всякого спільного почування, а побіч національних розбіжних змагань проявили би ся ще й економічні змаганя розбіжні.

Супроти острих замітків речника польського кола гр. Дзєдуніцкогго, котрий виголошує правительству, що за піддержуване всяких державних предлог тепер так відплачують польському колу, відповів міністер-президент, що правительству і польському колу заявляло за те єєю прихильність. Єя остра відповідь бар. Гавча викликала в кругах польського кола велике зворушенє і ще більшє заострила відносини між правительством а колом.

Від засад виборчої реформи перейшов президент міністрів до розкладу мандатів і намагав ся виказати, що з одного боку не можуть славянські народности вважати ся покривдженими, з другого боку Німцям забезпечує теперішня виборча реформа їх стан посідання і хоронить перед політичними змінами. Окрім того відспирав бар. Гавч заміт, мов би то правительству стояло в яких небудь взаєминах з соціал-демократами і в їх інтересі внесло виборчу реформу, а тим самим пособлювало скріпленю демагогії. Найліпшим способом проти демагогічних агітацій є по думці бар. Гавча політичне вихованє широких верств народних, а се є іменно цілю виборчої

реформи. Доси зазнала Австрія в найяскравіших формах єї демагогії без загального права виборчого.

Міністер-президент станув також рішучо проти того, щоби з виборчою реформою вязати ревізію конституції в автономістичнім дусі. Він указав, як трудно тепер довести до полагоди національних спорів в однім огнищі, в державній раді, а перенесенє сего спору до 17 огнищ, краєвих соймів, лише пособляло би розширеню пожежи.

Міністер-президент старав ся також розвіяти сумніви, які піднесено задля грози виборчої реформи проти встанованя тридержавного союзу і вказав на те, що парламентарна більшість будуча не буде національно одноціла а буде зложена з ріжних груп і вже задля того нема чого побоювати ся, щоби та більшість виступила супроти політики тридержавного союзу. Впрочім тридержавний союз став таким могутним заборолом мирної політики і спільних інтересів зєдинених держав і народів, що нема чого бояти ся якогось перевороту в тім напрямі. А крім того показало ся, що сторонництв, котрі уперто відказують державі єї потреб для державної політики, мусять втратити своє верховладне становище (тут мав бар. Гавч на думці угорську коаліцію, але так само

Критичні замітки.

(Ковчєв).

Найслабше виведена в «Ярошенку» характеристика осіб і на сей бік вдаряють зовсім справедливо оба висше згадані критики єї повісти. Автор просто реферує події, не входячи в глибшу аналізу душевних прояв у ділаючих осіб, не стараючи ся розслїдити їхної психіки і через се особи в єго повісти, се переважно які-то неуловимі духи без тіла і костий. Про головну особу, Микулу, не говоримо онісєля. Але й оба найважніші герої хотинської війни, Ходкевич і Сагайдачний начертані млаво, без життя. Ще стаття Ходкевича виступає як-так виразно. «Схорований через падачку дїд, уже сивий та згорблений. Він сидів на кони лїниво, без сили, і тільки бистрі, розумні очі показували сильну душу в сїм хорім тілі» — так відзиває ся про него сам автор (ст. 109). Але та сильна душа проявляє ся лише в покрикуваню на воєків, що сипали окопи — єї не слїдно ні на раді війскової старійшини

10. вересня, ні при подібній нагоді 18. вересня (тут виявляє вожд лише хитрість). Ще більшє туманною а подекуди й прямо невірною начертаною являє ся стаття Сагайдачного. Герой славних турецьких походів, що здивували цілу Европу, побідник Москви, чоловік, що підніс гетманський авторитет серед козаків до найвищої степені, виходить в «Ярошенку» добродушним дїдусем без сили волі, без енергії, а навіть без ясного зрозуміння політичних справ. Він не в силі удержати карности серед козаків, дозволяє Бородавці безкарно ширити агітацію противну єго намірам і доперва на домаганє польских послів рішає ся покарати ворохобника смертю. При ріжних нагодах, як при першій стрічі з Ходкевичом, при нараді зі старшиною про покаранє Бородавки, при стрічі з королєвичом, нараді з польскими послами разить невідповідна рубашність, а в розмовах з Молодецьким дивна сентиментальність Конашевича. З повісти виходило би, що автор видить в козацкїм гетмані представителя політики угодової з Польщею, яког-то новоєриста XVII віку —

але що спонукало єго до єї політики, на се нема натяків, і читач відносить вражінє, що й Сагайдачний не здавав собі ясно справи зі своєю політикою. Коротко кажучи, мимо змаганя автора висписити козацтво і звеличати єго героїство у хотинській війні, стаття гетмана виходить зовсім негеройською, а подекуди прямо несимпатичною. Ще найвдатніше вийшли деякі другорядні козацкі типи, як Голота, Безушко, Пугач, Муха, змальовані кількома але характерними чертами.

Наша оцінка була би неповна, коли би ми не звернули увагу ще на один бік повісти, що дуже корисно вибиває ся наперед і мило вражає читача. Се гарні, прямо чудові описи терену і природи, справдішні настроєві картини, що промовляють до душі музичною гармонією укладу. Сюда належить перш за все опис ранку перед битвою 4. вересня (ст. 150—1), а за сим інші менші картини мов перлини розкинені серед повісти. Се взірці стилю і мови, якими повинні хіснувати ся укладачі наших шкільних читанок.

можна се віднести проти давної німецької лівниці перед ерою Таффою).

На останку зазначив бар. Гавч, що тепер що до виборчої реформи нема ріжниць що до її якості, лише що до числа і розділу мандатів поміж поодинокі сторонництва і народности. Тому барон Гавч виразно заявив, що єго начерк є лише предловою і правительство готове оправдати домагання по змові узгляднити. Для того не є виключена дорога компромісів.

Але при тім з притиском сказав, що в справі переведення реформи нема відвороту і ніхто не схоче приймати на себе одвічальности за страшне пересиле-ня, яке виникло би із звалення виборчої реформи.

Виборча реформа змагає до успокоєня признанем рівних прав мільонам доси безправних і тим бажає їх звязати тільки з інтересами держави. Годі отже розчарувувати надії тих мільонів, не виставляючи держави на небезпечні потрясеня. Тому то виборча реформа мусить бути переведена дорогою компромісів.

Пішло з Петрового дня!

() Угорській коаліції пішло з Петрового дня! Довгий час чванила ся она перед світом, що за нею стоять широкі верстви народу, а коли проводирі коаліційної політики від часу до часу виїзжали в свої округи виборчі, щоби там голосити програму незалежности угорської, вертали звичайно з триумфом як витязі до столиці. Одначе часи змінюють ся, а широкі верстви народні якось не одушевляють ся вже окликами проводирів коаліції. Сі верстви народні, котрим останніми часами тільки наговорено про політику, доходять до свідомости, що се були високопарні слова, з яких не вийшло нічого путнього.

Тай в таборі коаліції від якогось часу проявляє ся велике пригноблене, хоч проводирі від часу до часу подають

до відомости цілого світа, як то они готові бороти ся аж до самого скону за незалежність Угорщини. Але чим частійше они се голосять, тим більше доказують сим свою безсилність, тим виразнійше виявляє ся, що довіре виборців до сих проводирів слабне. Вжеж показало ся наглядно, що широкі верстви народні не лише в цілім краю, але й в многолюдній столиці прийняли зовсім спокійно розв'язане угорського союму і що они зовсім не розпадають ся за справою мадярської коменди. Тимто панове Аппоні, Андраші, Кошут і ин. мусять тепер дальше голосити світови, що они за всяку ціну будуть добивати ся здійсненя своїх домагань, они мусять перед світом намагати, що справа їх не є така пропаша, як в дійсности представляє ся. А треба їм тим більше се голосити перед світом, позаяк і ряди коаліції починають проріджувати ся.

Проворний Банфі, помітивши, що коаліційний корабель починає потопати, спас ся чим скорше бігством і сам пустив ся тепер на розбурхане море, щоби добити ся до вигідної пристани. Він подумав собі, може єму самому скорше поведе ся виплисти на верх, як в так численній і ріжнородній спілці. Інші члени коаліції поки що держать ся ще разом, а позаяк нема союму, в котрім они були необмеженими володарями, отже тепер приневолені держати політичні бесіди на довірочних зборах, або виявляти свої погляди в маніфестах, денникарских статях і доходять наостанку до свідомости, що якось не лицює їм офіцерске достоїнство, яке осягнули в угорській війску і кваплять ся сей тягар із своїх плечий зложити. Так зробив недавно гр. Андраші очевидно, щоби задемонструвати, хоч тим заявив, що втрат в уже сю рівновагу, якої треба конче вимагати від політичного керманича. Коли угорські студенти дозволять собі в університеті або де инде виправити якусь демонстрацію, заспівати при тім Кошутівский гимн, то все мо-

жна пояснити собі молодечим одушевленем, горячою кровю, молодечим віком, котрому богато прощає ся, одначе такі прояви не лицюють поважному політичному провідникови, котрий мав у свої руки взяти державну керму.

Одначе попри ті прояви роздратованя коаліційних керманичів бачимо в широким верствах народних що раз більше рівноваги і повороту до звичайного ладу мимо щедрого пожертвованя мадярских аристократок. Оден комітат за другим ухвалює залишити опір і платити правильно податки, ставити новобранців і т. п. не оглядаючись уже на провідників коаліції. На днях збула ся подія без жадної реакції, яка в иншим часі була би викликала як найдалше ідуче зворушене між угорским народом. Іменно правительство розв'язало центральний комітет коаліційних партій. Сей комітет узурпував собі власть, видавав комунікати з протестами против заряджень правительства, та представляв їх яко нелегальні і звивав муніципії та населене до пасивного опору. Правительство шукало тільки нагоди, щоби виступити против того самозванчого суперника, а коли перебрала ся мірка, бар. Феєрвари письмом, зверненням до Франца Кошута, яко голови, розв'язав центральний комітет. Крім кількох статей в опозиційних денниках, ся подія не викликала жадних инших прояв опозиції против сего зарядженя, а се є найліпшим доказом, що вплив коаліції упадає.

Мимо того правительство дало півурядову заяву з нагоди розсіваних по денниках вістий про недалекі вибори до союму, що поки що оно не думає приступати до виборів і вижидає передовсім певного втихомирєня умів.

3 державної ради.

На початку вчерашнього засіданя відчитав президент палати гр. Фетер подяку французского амбасадора у Відні за співчуте пала-

А якеж загальне вражінє викликає повість д. Маковей? На се питанє можемо відповісти лише чисто суб'єктивно, а саме, що мимо многих згаданих висше прикмет повість читає ся тяжко, не будить живійшого заінтересованя і не оставляє сильнійшого вражіня. А причина сего, на нашу думку, двояка. Акция повісти, заложена радше на новелістичний лад, пливе вузьким коритом, мов ріка серед пустині без ніяких допливів з боку, ніяких розгалужень, перехрестних точок, що розбуджували би інтерес і зацікавлене. Нема тут епізодів так необхідних в епічних творах, котрі давали би читачеві яснійший і більше всесторонний образ часу і людей, розширяли і поглибляли саму акцію. Скрізь пробиває ся немов би який посніх, щоби довести повість до кінця і завершити діло. Деякі прямо драматичні сцени, прим. утечу Глаша з родиною з турецкого табору до козаків, каже автор оповідати дієвим особам, місто вивести їх прямо на сцену. А другу причину млавости у повісти бачимо в незручній виборі героя. Микула, міщанин з Серету, зовсім байдужний

до політичних справ і попадає ся під Хотин зовсім случайно. Події тої так важної хвилі, завзятої борби, що кипить довкола него, єго зовсім не обходять. Єму обоятно, хто побідить, Поляки і Козаки — чи Турки і Татари; він прямо не знає, за що тут люди борють ся. Одна лише справа займає єго думку: як найшвидше відшукати родину і вернути з нею домів. В найбільший розгар борби переходить з табору в табор або слухає оповідань, а коли часом хапає за оруже, то лише тому, що надіє ся найти у козаків підмогу для освободженя родини. І саме то, що для героя найважнійше, відшуканє рідні, никне в очах читача і стає мало інтересним в прирівнаню до епохальної події, що розгрівала ся під Хотином. А що та подія для героя сама по собі байдужна, то се відбиває ся й на настроєви повісти, що виходить млаво, без одушевленя, без горячийшого підему духа, без викликаня вражіня на читача.

Така наша думка про повість «Ярошенко». Ми ставали ся розібрати всі добрі і лихі сторони сего твору, не дума-

ючи переборщувати, як то звичайно у нас діє ся, ні в один ні другий бік. Мимо наведених промахів вважаємо «Ярошенка» за дуже хосенний приріст для нашої літератури. Д. Маковей безперечно не думав спихаги «Чорної Ради» Куліша з дотеперішого місця в українській історичній повісти (інтересно би знати, як собі д. Кр. уявляє таке спиханє!), але ставити «Ярошенка» у один ряд з «Двома долями» Мордовцева може лише критик, що для браку ліпших закидів полемізує з... добрим апетитом Ярошенка.

Так написав др. М. Кордуба. Ми просили автора повісти о єго замітки до сеї рецензії і він пише нам таке:

«Я їздив під Хотин оглядати терен війни, і мені здаєть ся, що стежкою понад Дністром поза обозами і спадистими берегами можна було сьміло ходити Ярошенкови. Обози в сторону Дністра були відкриті, бо ріка боронила. Ходжене Ярошенка мотивоване; у козаків він не був чужий; мав навіть за собою гетмана.

Що до характеристики осіб не можу перечити ся з критиком. Тут мабуть діло

ти з причини катастрофи в Курієр. Відтак відчитано внесення та інтерпеляції, між іншими пос. Брайтера в справі поведення старостів у східній Галичині супротив населення і пос. Штраухера в справі телеграфічного отримання межі Віднем а Чернівцями.

В дальній дискусії над виборчою реформою пос. Сустершич полемізував з противниками реформи і підніс клич славянської єдності, промовляючи заразом за розділом мандатів не після коронних країв, а після відношення числа населення. Відтак промовляв пос. Шальк, а після пос. Романчук іменем руского клубу зложив ось яку заяву: Русини витають з вдоволенем внесення пропозиції, однак добачують в ній тільки етап на дорозі до заведення фактичного загального, рівного, виключаючого всяку майоризацію виборчого права. Розділ мандатів повинен бути переведений не на підставі територіяльних, але національних виборчих округів. Ся вже пропозиція безправно побіч числа голів узгадуює також податкову силу, то в жаднім виборчій окрузі, в жаднім краю і у жадного народа не повинно число голів, припадаюче на один мандат вносити два рази стілько, що другого народа.

Що дотичить Галичини, то сей край став покривджений зовсім непропорціонально, а внутр границь краю покривджено передовсім Русинів через явне заопіковане ся Поляками; сего доказує поділ на виборчі округи і проєкт пропорціональної виборчої системи. Тому Русини домагають ся рішучо побільшення числа мандатів з Галичини о 9 в тім заложено, що сих 9 мандатів приділять ся їм. На кождий спосіб мусить бути заведена рівність всіх виборчих округів а Галичині східній і західній під зглядом числа голів. Пропорціональна виборча система мусить ограничити ся на сі округи, в яких національні меншости виносять $\frac{1}{3}$ числа мешканців.

Також і на Буковині покривджено Русинів. Они акцентують ключ розділу мандатів доти, доки число мандатів для Буковини не стане побільшене, в противнім разі домагають ся для себе належного їм пятого мандату. Що дотичить числа мандатів взагалі, мусять Русини уважати за велике покривдене і понижене, коли иншим народам на 45 до 66.000 голів признано один мандат, а Русинам доперва на 109.000 голів.

Під технічним зглядом домагають ся Русини утворення виборчого трибуналу; заявляють ся против іunctim з реформою регуляміну, остерігають рішучо перед лученем реформи з kwestією розширення автономії і відокремішення Галичини, особливо, що се

у вражіню, бо колиб ішло о самі слова, то з повісти можна би добути й иншу характеристику гетмана і козаків. Не вірно те, мов би в повісти не було поступоване Сагайдачного умотивоване; говорить ся о тім в кількох місцях тай досить широко. Ширше може й не треба було, бо се в повісти, а не істория. Що до енергії, яку критик бажав би собі бачити у Сагайдачного, то можеб не шкодило памятач, що він же був хорий, скалічений і від рани небавом по війні помер.

Герой повісти здавав ся мені тому відповідним, бо я, описуючи его пригоди, міг подати повний опис війни. Сего вимагала будова повісти. Але се моя думка, з якою очевидно вільно кождому не годити ся. Я взагалі не хочу з критиками перечити ся; коли повість добра, то й сама собі славу зробить, а коли не добра, то не допоможуть їй і похвали. А ніхто не годен висне своїй голови піднести ся, так автори як і критики, чи великі чи малі».

значило би видати Русинів на жертву самоволі пануючого в Галичині сторонництва і викликати мусіло би найзавзятійші національні і суспільні борби. Натомість Русини є за цілковитою загальною народною автономією. Бесідник звертає ся до польского кола, яке не є прецінь представителем цілого краю, ані навіть цілого польского народа, щоби своєї опіки що до приділення Русинам мандатів не задокументувало так лихо, як в р. 1897, а палата послів нехай се, що говорять представителі польского кола, почилять на его власний рахунок.

Пос Скаля упимає ся за ненімецькими народами Австрії, пос. Гавайс заявляє ся за заводою репрезентацією, пнуральною системою і примусом голосованя, а пос. Фериянціч підносить покривдження Словенців, які воліють радше зречи ся загального голосованя, як терпіти таке упресліджене. — Слідує засідане нині.

Н О В И Н К И.

— Календар. В четвер: руско-кат.: 40 Мучеників; римо-кат.: Октавіана. — В пятицю: руско-кат.: Кондрата; римо-кат.: Виктора.

— Реколекції для пань. Заходом Товариства пань під покровом Пр. Діви непорочно Зачатої, відбудуть ся в церкві СС. Василянко у Львові ул. Зибликевича в днях 26. (понеділок), 27, 28, 29. і 30 марця 1906 реколекції для пань з отсим порядком: Кождого дня о год. 4. по полудни наука, по науці сунілкация, 31. марця (субота) о год. сповідь, 1. цвітня (неділя) о год. 8. торжественна служба Божа, на котрій відбудеь спільне св. Причастіє і закінчене реколекцій.

— 3 Перемишля. Вечерниці в честь Шевченка в Перемишлях устроює руска гімназіяльна молодіж 24 с. м. в сали „Народного Дому“. Початок о 6. год. вечером.

— 3 Лемківського Банку в Нозім Санчи. Ш. звичайні загальні збори членів будуть дня 10. цвітня с. р. о 2. год. по полудни в комнатах Читальні „Просвіти“.

— Важний голос. Звертаємо ся еще раз до всіх наших ширих Патріотів, котрим добро народу лежить на серци, щоби прислали датки на одинок „Руску ремієничу і промислову Бурсу у Львові“, котра замкнула рік 1905 недобором в квоті 1427-62 К. Як велике значіне має ся інституция в економічнім движеню народа, не будемо повтаряти, скажемо лише, що поки народ наш не буде мати своїх вишколених а національно свідомих ремієників і промисловців в такій кількості, як вимагає дійсна потреба, то вся праця коло піднесеня его до культури, добробиту і політичної сили не може мати бажаних успіхів. У кого стже руске серце і хто повимає хосенність нашої Бурси, той не злегковажить собі нашого голосу і припле жертву на річ тих бідних руских хлопців, що заходом і коштом Бурси учать ся ремесла і промислу у перворядних закладах або в ц. к. промисловій школі у Львові. Хто хотів би вислати ся в члени Товариства „Руска ремієничу і промислова Бурса у Львові“ зволить прислати 5 К (1 К виспове а 4 К річна вкладка) на руки п. Івана Бачиньского у Львові, Ринок ч. 10, до котрого відсилати належить також всі добровільні датки. Рівночасно пригадуємо ся тим Вп. Патріотам, що засідують в виділах повітових рад східної Галичини і просимо, щоби заглянули, що зроблено з нашими поданами о субвенції та щоби ужили своїх впливів на їх користе полагоджене. Ми віднесли ся з письменними поданами до всіх повітових рад та лише декотрі прислали нам субвенції. (Дрогобич 100 К, Стрий 100 К, Жидачів 100 К, Перемишляни 40 К, Камінка 50 К, Сокаль 25 К). Таксамо просимо Заряди наших кредитових і заробкових інституцій, щоби при розділі чистих зисків за рік 1905 памятали і на нашу Бурсу. Вкінци звертаємо ся до Всечеснійшого руского Духовенства з горячою просьбою, щоби з всякими запотре-

бованями церковними, о скілько не полагадує їх в Товаристві „Ризниця“, звертала ся до рускої фірми у Львові: Федір Оліярник, ул. Театральна ч. 20, котра має на складі всілякі церковні прибори, та продаючи їх по дуже уміркованих цінах, відступає 10% зиску на річ нашої Бурси. В. Пасірний, голова. І. Бачиньский касиєр.

— Тарасове сьвято в Кракові. Краківські Русини згуртовані в Читальні „Просвіти“ устроили в неділю вечерниці в память 45. роковин смерти нашого великого Кобзаря. Як гарно вишало се народне сьвято наших заточенців, вказує звіт з него музичного референта краківської N. Reform-и, п. Ст. Бурси. Програму почав — пише п. Бурса — п. Богдан Лепкий промовою, достровною до того чисто літературко-артистичного торжества, вказуючи на значіне і вартість творів найбільшого руского поета, та на его віщі слова, котрі з дивною правдою пророкуючи нинішні відносини, кажуть вірити в ліпшу будуччину руского народу. Бесіда проголошена в рускій мові зробила вражінє в аудиторії. Наступила музична часть вечерка — пише дальше п. Бурса. — Зазвеніла салья на мольвий тон настроєними рускими піснями. Продуковали ся мішані хори під управою п. Коцкого, артисти-маларя. Звучали ядерно, чисто і гармонійно. Таж то снівала молодіж одного з наймузикальнійших народів Славянщини, а співала рідні улюблені пісні. Пані виступили переважно в красих народних строях з ріжних сторін Руси. Мішаний хор виконав „Завіщане“ (сольо п. Юхнович) Вербицкого, фінал з I. акту опери „Утоплена“ Лисенка. Мужеский хор, зіспіваний і свободно обертаючий в рамках змінної ритміки народних пісень та руских композицій, виконав з відповідним настроєм: „Даремне пісєне“ Січиньского і „Ой щож бо то за ворон“ Лисенка, а крім того дуже ефектовний уступ з народної опери А. Вахнянина „Купало“ п. з. „Наша жизнь“. Понадто пописував ся гарно звучний і зіспіваний квартет мужеский, знаменито виконаними народними пісєнками рускими лемківскими і польскими. Той дібраний ансамбль становили пп. Тиховский, Лісікевич, М. Лепкий і Садовский, котрий ним диригував. Хорам акомпанювали на переміну пані: Гублівна і Павловска. Рісні оплески збирала п. Шайдицка, котра гарно вишколеним і звучним голосом відспівала з п. Тиховским дует з опери Артемовского „Запорожець за Дунаєм“, один з найбільше улюблених на Руси і найраднійше співаних музичних творів. Також друга пара дуєтистів, пп. Лісікевич і Чайківский, тішила ся великим поводженем. Музичні продукції доповнив виступ п. Садовского, знаменитого і з виробленою технікою скрипака. П. Садовский відіграв мало знаний і скрипаками забутий, драверовий і чудовий твір М. Бернацкого „Тропак“ з завзятєм і відповідною інтерпретацією. Грімкі оплески дістали ся молоденькій панночці Нечипоровичівній, докляматорці. З відчутєм і взрвою від деклямувала вона стихок Шевченка „Моя Україно“, прибрана в гарний український стрій, а приневолена оплесками додала надпрограмово чудовий і настроєвий вершик Б. Лепкого, Відспіванєм мужеским хором та цілою збраною публікою народного гимну „Ще не вмерла Україна“ закінчено то гарне і занесе в своїй безпретенціональності і ширій простоті торжество.

— Вістки з закордонної України. В „Гром. Думці“ оповіщено проєкт статута „Подільского українського Товариства „Просвіта“. В статуті подано між иншими звичайними постановами отсю програму діяльності товариства: Товариство має на меті: ширити просвіту, будити національну самосвідомість і підіймати національну культуру серед Українців Поділя. Щоб досягнути зазначеної мети, товариство: 1) відкриває школи, бібліотеки, читальні й книгарні; 2) видає свої твори, а насамперед книжки, газети й листки для народнього читаня; 3) організує зібраня, читанки з рефератами і бесідами про питання, що торкають ся України; 4) організує громадки для збирания, заховуваня й плеваня рідної пі-

сні й музики; 5) закладає музеї для збереження речей, що дотикають ся історії, етнографії, шкільної справи й природних ознак краю; 6) для поширення просвіти серед дорослого люду заводить недільні школи, повторні і вечірні заняття в дорослими, споряджає народні читанки та систематичні курси, щоб витлумачувати народови переважно національно-політичні й правничі питання, знайомити його з медициною й кращими способами виписку краю природного багатства; 7) ширить в народі через дрібні книгарні, рухливі вистави й через книгоношів, українські газети, книжки, листки й малюнки; 8) взагалі добирає всяких культурних засобів, щоб досягти своєї мети. Коло товариства організують ся з членів його відділи, що мають виконувати поодинокі функції, згадані у статуті товариства. Поза Камінець організують ся по Поділля місцеві автономні відділи товариства, котрі працюють в межах товариства, присилають свої справозданя в головний відділ й делегатів на загальні щорічні збори. Поодиноким членам товариства доручають ся невеличкі книгозбірні, з яких книжки продають ся, або й дурно пускають ся в нарід, також видають ся прохочим книгоношам по потребі.

— **Важне для укінчених гімназістів.** Для виховання військових ветеринарів приймуть з початком шкільного року 1906/7 20 аспірантів до ц. к. академії ветеринарної у Відні й 10 аспірантів до кор. угорської академії ветеринарної в Будапешті, яко військові студенти ветеринарії. Стараючі ся мають зобов'язати ся до семилітньої військової ветеринарної служби. Через час студії мають на кошті військового фонду силісне помешканє, харч, одіж і озброєнє і не платять ані чесного, ані такє іспитових, ані такє за виставленє диплому. Можуть отже без найменших коштів із своєї сторони укінчити студії, а в службі можуть дійти до рангі штабового ветеринара (VIII. зглядно VII. рангі).

— **Санкція закона.** Цісар санкціонував ухвалений галицким соймом закон в справі вчислення громад Борислав і Тустановичі (пов. Дрогобич) до ряду громад, які обов'язує регулямін з 23. липня 1896 Д. з. К. 51.

— **Лихварску ватагу** спіймала жандармерія в Мостах великих. Лихварі обдерали селян на 100 до 200 процент. До тої ватаги належали: Яков Мер, Мехель Рот, Яков, Маєр і Мойше Шустри. Коли до котрої з тих ривок-лихварів прийшов селянин зичити грошей, то лихвар вдав, що не хоче зичити. Але небагом прибігала жидівка і просила за позичкою для просячого, а за се вимовляла собі який могорич. Раз мужик назвав Мера „циганом“. Мер страшенно розлютив ся і загрозив, що засадить мужика на тиждень до арешту. Перестрашений селянин почав перепрошувати Мера і за „обиду“ дав ему 2 К. Покривджених селян має бути велика сила, але треба за ними шукати, добровільно не зголошують ся, бо боять ся жидови. Арештованих лихварів — як доносять з Мостів вел. — приміщено на жалє в одній казні задля ощадности.

— **Був один і того не стало.** На Дністрі курсує в літі проходовий пароход „Галич“. Але як взагалі Галичина не має щастя до сильних каналів, так і з тим пароходом не пощастило ся. „Галич“ зимував на якорі в пристани коло міста Галича. Оноді рушив лід на Дністрі, а крига йшла така велика, що затопил ся пароход. Тепер заходять ся коло витягнення „Галича“ з води, а хоч се не буде трудно, то внутрішнє елегантнє урядженє парохода пропало на віки. „Бідному все віє в очі“.

— **З львівської архієпархії.** Канон. інституцію дістав о. Юліян Дудик на Сасів. — Завідательства дістали оо.: Роман Добровольський в Ілавчи, Омелян Кордуба в Підгірцях, Іван Каратницький в Фірліві, Йосиф Макаревич в Межирічу. — Сотрудництва одержали оо.: Іван Пелех в Залізцях стар., Василь Меренків в Романівці, Петро Грицик в Струсові. — Парохія Ілавче, скілатського дек. виставлена на конкурс з речинцем до 15. мая 1906. р. —

Презенти дістали оо.: Павло Кульчицький на Ольховець, дек. бережанського; Теодор Богачевський на Голів, дек. калуського; Іван Кліш на Соколів, дек. теробовельського; Володимир Давидович на Глібовичі сьвір., дек. бобрєцького; Йосиф Гаврисевич на Чагрів, дек. журавеньського; Теодозий Цар на Вибудів, дек. бережанського. — Візвані до канонічної інституції оо.: Іван Кмит на Соколів, Володимир Мармаш на Олексичі, Іван Щуровський на Стінаву, Василь Давидяк на Успенську парохію у Львові. — Ординарият позволив проміняти ся за парохії о. Юліянови Мандичевскому з Николаєва і Михайлови Ясеницькому з Кутковець. — Конкурсний іспит відбуде ся 3. і 4. цвітня 1906. р.

— **Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“** потребує тепер і в протягу цвітня с. р. кількох диетарів і 2 практикантів Кандидати мають виказати укінчений 18. а не переступлений 40 рік життя, добрий стан здоров'я і відповіднє образованє шкільнє або практично набуте; — кандидати на практикантів приваїменше б класє гімназіяльних або реальних. Вимагає ся доброго письма і знаня правобиси. Подавати треба на письмі до Дирекції Товариства (без стемпля) і долучити сьвідоцтва або їх відписи, пробу письма і опис життя і дотепершнього занятя; личні зголошеня приймає секретар Тов-ва від год. 12—1 в полуднє і від 5—6 по полуднє.

Посмертні і оповістки.

— **О. Іреней Яворский,** послідний директор

Василиянської гімназії в Бучади, упокоїв ся дня 15. с. м. на удар серця в Градині в Істрії в 75. році життя. По уступленю з посади директора Покійник перебував весь час в австрійській Рівієрі або в Градцю. В. с. п.

Телеграми

з дня 21. марця 1906.

Відень. Перше читанє проєкту виборчої реформи скінчить ся нині вечером або завтра. Вибір виборчої комісії відбуде ся мабуть вівторок.

Будапешт. Вчєра в полуднє було засіданє кабінету, почім бар. Феєрварі поїхав до Відня.

Альєзірас. Згода Франції з Німеччиною на конференції великодержав в Альєзірас вже майже запевнена. Німеччина арікає ся неутралности порту в Касаблянка, а Франція дає запоруку що до міжнародної поліції в Мароко. В банковій справі приїде також до порозуміння.

Льондон. З Япанії донесено урядово, що япанська фльота під командою адм. Тога припливе до Англії в маю с. р.

Каменєць подільський. Власти понерають всіма силами мужицких кандидатів на посів до державної думи. Тому дідичі як польські так московські стратили велику надію переперти своїх кандидатів з хлопських курій.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Сосянній у Львові.
від 1. до 15 марця 1906.

Нова сензацийна програма
Щоденно о 8. год. вечер представлєнє
В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлєнє. Білєти вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9.

В Тернополи на середоніснім ярмарку продасть ся з причини виарєнованя мастків отєї рільничі зьяряди майже нові, а се: дві живварки-визалки Дерінга, дві живварки без визалок Дерінга, одна косарка до трави Walter of Wood, три сіварки рядові Колумбія, три сіварки широкометні Клейтона, одну сіварку до штучних навозів Вєстфалія, одну сіварку до штучних навозів Клейтона, три культиватори Гаріє Культиватор, одна машина до садженя картофель Вахтля, одна машина до обгортаня картофель Лемана, вісім зелізних плугів до глубокої орки Клейтона, вісімнайцять зелізних плугів Сака комплектних, дві зелізні лукові борони, один вал, одна центрифуга Вахтля, один триєр Клейтона, один торганець до чищення збіжжа, один млинок до мелєня штучних навозів Вахтля, один елеватор до молотільні. Близша відомість у механіка Роговського, Тернопіль, улця Милувицеца. (1—4)

За певну і добру льокацію поручаємос
4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи Товариства кредитового земского
4% і 4 1/2% листи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облигації проінваційні і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

„Горбан“
музична бібліотєка
видає
Українська Накладня
Львів, Вроновська 8.
Катальог даром і оплатно.

ПОДОРОЖ до АМЕРИКИ.

Ціни їзди

ГАМБУРГ-НОВИЙ ЙОРК

Поспінними пароходами 7—9 днів	корон 190
Почтовими пароходами 10—11 днів	„ 190
Антверпія-Канада	„ 154
Гамбург-Буєнос Аїрес	„ 142

Всяких інформацій що до їзди до Америки, Африки, Азії і прогулькових поїздок по Середземнім мори уділяє

Лінія: ГАМБУРГ-АМЕРИКА.
Генеральний репрезентант для Галичини: (2—5)
І. ЕТТІНГЕР, у Львові, ул. Городецька 95.

